

Kreativní Evropa představila výsledky podpory českých projektů v roce 2017

Zástupci české kanceláře programu EU **Kreativní Evropa** v úterý 16. ledna v Praze prezentovali výsledky podpory českých projektů v roce 2017. Program **Kreativní Evropa** je určen na **podporu evropských kulturních a kreativních odvětví v období let 2014–2020**. Cílem programu je vytvořit jednotný rámec pro financování projektů v oblasti scénických umění, výtvarného umění, nakladatelství a literatury, filmu, televize, hudby, mezioborového umění, kulturního dědictví a videoher, maximálně využít synergii mezi různými sektory a zvýšit tak účinnost poskytované podpory.

Program **Kreativní Evropa** se skládá ze **dvou dílčích programů a mezioborové části**. Dílčí program **MEDIA** vznikl na podporu evropské kinematografie a audiovizuálního průmyslu. Dílčí program **Kultura** podporuje mezinárodní projekty v oblasti kulturních a kreativních odvětví. **Mezioborová část** zahrnuje nástroj pro finanční záruky, který byl spuštěn v polovině roku 2016.

Celkový rozpočet programu Kreativní Evropa na období 2014–2020 je 1,462 mld. eur. Na dílčí program **MEDIA** připadá **56 %** (818 720 tis. eur), na dílčí program **Kultura 31 %** (453 220 000 eur). Zbývajících **13 %** (250 000 tis. eur) připadá na **mezioborovou část**, jejíž hlavní složkou je **Záruční fond** Kreativní Evropy určený k financování podnikatelských iniciativ v kulturních a kreativních odvětvích.

Evropská komise vyhradila na tento nový finanční mechanismus pro poskytování záruk úvěrovým institucím (především bankám) **181 milionů eur**. Záruční fond by měl pomoci zprostředkovat půjčky ve výši přesahující 1 mld. eur. Je spravován **Evropským investičním fondem**, na národní úrovni potom banky budou schopny poskytovat půjčky malým a středním podnikům. V České republice tuto možnost využila zatím Komerční banka, která podepsala smlouvu s EIF v prosinci 2017. Komerční banka bude poskytovat **malým a středním podnikům činným v kulturní oblasti** půjčky až do výše 54 mil. Kč na projekt v rámci svého produktu Eurocreativ. Půjčku na svoji činnost tak mohou získat např. muzea, památky, vydavatelé a prodejci knih, novin, fotografové, designéři, kulturní zařízení, producenti filmů, počítačových her nebo hudebních nahrávek.

Kreativní Evropa MEDIA

Program **Kreativní Evropa MEDIA** podpořil v roce 2017 celkem **104** projektů žadatelů z České republiky částkou **2 560 000 eur (65 280 000 Kč)**.

Na vývoj nových filmů šlo loni rekordních 993 000 eur (25 322 000 Kč). Dále byly podpořeny čtyři významné filmové festivaly - Mezinárodní festival animovaného filmu Anifilm, Mezinárodní festival dokumentárního filmu Jihlava, Mezinárodní festival filmů o lidských právech Jeden svět a Febiofest – částkou

200 000 eur (5 100 000 Kč). Velkou část podpory - 659 000 eur (16 805 000 Kč) - získali distributoři na podporu uvádění evropských snímků v kinech. Další podporu získaly vzdělávací projekty pro profesionály nebo filmové trhy. Program Kreativní Evropa MEDIA tak představuje pro českou kinematografii vedle Státního fondu kinematografie druhý nejvýznamnější zdroj financování.

Příklady konkrétních podpořených projektů:

Aerofilms, Artcam Films, Film Europe

Tyto distribuční společnosti získaly podporu na uvedení 17 nových evropských filmů v kinech téměř 146 000 eur (3 723 000 Kč). I díky této podpoře mohou čeští diváci v kinech vidět oceňované evropské snímky jako *Naprostí cizinci* (r. Paolo Genovese), *Odnikud* (r. Fatih Akin), *Čtverec* (r. Ruben Östlund), *Dvojitý milenec* (r. François Ozon) nebo *120 BPM* (r. Robin Campillo).

Další podporu mohou distributoři získat formou příspěvku za návštěvnost evropských filmů uvedených v předchozím roce, který pak mohou použít při distribuci dalších titulů evropské provenience. Tuto podporu ve výši 514 000 eur loni využilo 62 evropských filmů. S podporou programu Kreativní Evropa MEDIA jsou tak v našich kinech distribuovány prakticky všechny evropské filmy a čeští diváci díky tomu získávají daleko pestřejší filmovou nabídku. „*Bez podpory MEDIA bychom mnohem více váhali u řady i zajímavých titulů, zda je do distribuce vůbec zařadit,*“ říká Radim Habartík ze společnosti Aerofilms, která zároveň provozuje pražská kina Aero a Světozor a Bio Oko.

Kromě distribuce filmů podporuje program Kreativní Evropa MEDIA i kina – konkrétně síť evropských kin **Europa Cinemas**, kam v České republice patří na 30 kin v 19 městech – kromě výše uvedených pražských kin to jsou i například Kino Metropol v Olomouci, kino Jitřenka v Semilech, brněnská kina Art a Scala nebo populární kino Hvězda v Uherském Hradišti.

Mezinárodní festival dokumentárních filmů Ji.hlava

Mezinárodní festival dokumentárních filmů Ji.hlava je největší událostí svého druhu ve střední a východní Evropě. V roce 2017 jej navštívilo téměř 4 500 diváků, kteří shlédli na tři stovky filmů. Základem festivalového programu jsou soutěže - světových dokumentů, snímků ze střední a východní Evropy i domácí tvorby. Kromě toho se festival věnuje experimentálnímu dokumentu, krátkému filmu nebo vědeckému dokumentu. Filmoví tvůrci a další profesionálové mají možnost účastnit se Ji.hlava Industry Programu, který zahrnuje projekt Emerging Producers představující nastupující generaci evropských producentů nebo Inspirační fórum - platformu pro setkávání s výraznými osobnostmi a hledání nových témat a pohledů na současnost.

Kreativní Evropa Kultura

Program **Kreativní Evropa Kultura** podpořil v roce 2017 projekty, kterých se celkem zúčastnilo **15** českých kulturních a kreativních subjektů, a to částkou **7 194 456,21 eur** ve třech grantových výzvách:

Projekty evropské spolupráce

Celkem bylo podpořeno 81 projektů v celkové výši přesahující 35 milionů eur. České organizace se zapojí do sedmi evropských projektů spolupráce o celkové výši 4 604 000 eur.

V kategorii 1 - projekty menšího rozsahu bylo podpořeno 66 projektů ze 430 podaných žádostí (úspěšnost 15,35 %) v celkové výši **12 350 000 eur**. Česká republika podala **15** žádostí, z nichž nebyla žádná podpořena. Celkem **6** českých organizací se zapojí do **5** projektů spolupráce a to **Česká improvizací liga CZ, Divadlo Continuo, T-O Green Europe, ALT@RT z.u., MAS Strážnicko a Národní ústav lidové kultury**.

V kategorii 2 - projekty většího rozsahu bylo schváleno 15 projektů z podaných 118 žádostí (úspěšnost 12,71 %) v celkové výši 23 140 000 eur. Za Českou republiku byly podány 4 žádosti, avšak rovněž žádná nebyla schválena k podpoře. V roli partnera uspěly celkem 3 české organizace ve dvou projektech a to **Divadlo LETÍ, Národní divadlo Praha a Národní divadlo Brno**.

Příklady podpořených projektů:

Název projektu: **Fabulamundi. Playwriting Europe: Beyond borders?**

partnerem projektu je divadlo LETÍ Praha

Grant: 1 627 000 eur

Mezinárodní divadelní síť Fabulamundi, která sdružuje divadla uvádějící současnou dramaturgii, připravuje nový reprezentativní katalog současných her ze všech šestnácti zapojených zemí, který bude sloužit jako zdroj textů pro všechna zúčastněná divadla po další čtyři roky. V rámci čtyř let proběhne řada setkání dramaturgů a producentů z těchto zemí s vybranými dramaturgy a následovat bude řada produkcí jejich her v zahraničí. Projekt pak vyvrcholí v září 2020 velkým festivalem současné evropské dramaturgy. Jedno z témat bude pokrývat sociální a kulturní reflexi překonávání překážek a hranic s důrazem na uprchlíky a imigranty.

Název projektu: **Living Realities**

partnerem projektu je Studio Alta Praha

Grant: 200 000 eur

Stručný popis projektu:

Living Realities je multižánrový společensko-politický umělecký projekt, který přináší současné životní reality lidí, kteří museli opustit svoje země a hledají nový domov a nový život. Putovní výstava je společným prvkem této mezinárodní akce a v každé zemi je doplněna dalším programem od divadelních představení, lekcí

huby a zpěvu, workshopu fotografie po diskuzi. Projekt tak vytváří prostor pro setkávání různých uměleckých druhů a podněcuje dialog o současných otázkách soužití. Cílem je změnit vnímání a rozšířit úhel pohledu na tato témata u umělců i diváků.

Literární překlady

Celkem 33 projektů z 18 evropských zemí získalo přes 2 miliony eur na podporu literárních překladů. Ze sedmi českých žádostí uspělo nakladatelství Větrné mlýny, které na vydání překladů evropské beletrie získá 90 000 eur. Z češtiny byla přeložena a v zahraničí vydána díla těchto autorů: Lenka Brodecká, Dora Čechová, Radka Denemarková, Jan Němec, Martin Reiner, Sylvie Richterová, Zdeněk Svěrák, Martin Šmaus, Miloš Urban, Tomáš Zmeškal.

Evropské platformy

Z celkem 64 žádostí uspělo 13 platform (20% úspěšnost) včetně platformy pro inovativní hudbu a audiovizuální umění SHAPE (Sound, Heterogenous Art and Performance in Europe), kterou vede pražská **MeetFactory**. Do čtyř evropských platform se v zapojí jako členové české organizace **Palác Akropolis, Prague Biennale, Česká filharmonie a Tanec Praha**.

CENY EU

Kulturní dědictví

Po patnácti letech putoval do ČR **Grand Prix Europa Nostra, Cena Evropské unie za kulturní dědictví**. Tuto významnou cenu získal za příkladnou obnovu a víceoborový přístup barokní areál v Kuksu.

Další cenu v oblasti kulturního dědictví získal projekt **Památky nás baví**, který realizovalo **pracoviště v Telči Národního památkového ústavu**. Projekt vytvořil systém vzdělávacích programů zaměřených na vzdělávání v oblasti památkové péče a prezentace památkových objektů.

Literatura

V roce 2017 se stala spisovatelka **Bianca Bellová** již třetí českou laureátkou **Ceny EU za literaturu**, kterou získala za román **Jezero**. Cena EU za literaturu je udělována od roku 2009 talentovaným autorům z evropských zemí a jejím cílem je upozornit na bohatství současné evropské literatury jakožto součásti jedinečného kulturního a jazykového dědictví kontinentu. Za ČR se v minulosti laureáty stali **Tomáš Zmeškal** (2011) a **Jan Němec** (2014).

Evropský rok kulturního dědictví 2018

Evropský parlament stanovil rok 2018 rokem kulturního dědictví. Cílem iniciativy je zvýšit informovanost obyvatel Evropy o příležitostech, jež kulturní dědictví přináší, a to zejména z hlediska mezikulturního dialogu, sociální soudržnosti a hospodářského růstu. Dále má téma upozornit na problémy, jimž kulturní dědictví čelí (např. dopad přechodu k digitalizaci, environmentální a fyzický tlak na památky či nedovolené obchodování s kulturními statky). Za Českou republiku je koordinátorem ERKD Ministerstvo kultury (Magdalena Fantová, Samostatné oddělení Evropské unie).

Dosah a priority programu Kreativní Evropa

Program Kreativní Evropa představuje významný zdroj financování, především v oblasti **kinematografie a audiovize**. Podle analýzy Ernst and Young je Kreativní Evropa jediným komunitárním programem v České republice, jehož podíl na přidělené podpoře v rámci EU se téměř shoduje s podílem na počtu obyvatel a téměř dvojnásobně překračuje náš podíl na HDP EU.

"Méně často se však hovoří o ještě důležitějším aspektu programu Kreativní Evropa, kterým je jeho nezanedbatelný přínos pro české publikum. Díky podpoře programu Kreativní Evropa získávají naši diváci daleko pestřejší kulturní nabídku a mají snazší přístup ke kulturní produkci z ostatních evropských zemí. Podpora programu Kreativní Evropa tak ve výsledku ovlivňuje úroveň kulturního života desítek tisíc lidí," vysvětluje Daniela Staníková z kanceláře Kreativní Evropa.

Například v období leden – říjen roku 2017 mělo v českých kinech premiéru na 27 evropských snímků s podporou (automatickou nebo selektivní) programu KE MEDIA, které vidělo přes 122 000 diváků. Nejnavštěvovanějším snímkem byla italská hořká komedie *Naprostí cizinci*. Evropských filmů s dřívější premiérou bylo v distribuci samozřejmě daleko více, ty by rozšířily celkový počet diváků o dalších téměř 60 000. V roce 2017 byly kromě toho uvedeny do kin i tři české snímky, jejichž vývoj v minulosti program KE MEDIA podpořil. Hrané *Bába z ledu* (r. Bohdan Sláma), *Zahradnictví – rodinný přítel* (r. Jan Hřebejk) a dokumentární *Svět podle Daliborka* (r. Vít Klusák), které měly v uvedeném období celkovou návštěvnost 214 000 diváků.

Dosah filmových festivalů, které u nás program Kreativní Evropa podporuje je obrovský – v roce 2017 je navštívilo 217 000 diváků. Jejich program je pro české publikum samozřejmě mimořádně atraktivní – mohou zde shlédnout tituly domácí i světové produkce, které by z nejrůznějších příčin ve svých kinech neviděli - i třeba proto, že v jejich regionu funguje jen multiplex, který do svého programu náročnější snímky nezařadí.

Jednou ze stálých priorit programu Kreativní Evropa i práce s publikem, která přesahuje tradiční Q/A po skončení festivalové projekce. V tom, že vedle kvalitního programu je důležitý i vzdělávací potenciál filmových festivalů, který úzce souvisí s výchovou nového publika, se shodují i jejich organizátoři.

Všechny podpořené české festivaly proto oslovují další publikum i mimo svůj hlavní program. Část festivalového programu se dostává i k divákům v jiných městech a regionech ve formě festivalových ozvěn. *„Při organizaci aktivit pro diváky vycházíme z toho, že největší zájem je právě o diskuze. Proto klademe velký důraz na Masterclasses či otevřené přednášky Inspiračního fóra, jehož hlavní hosté jsou významné světové osobnosti z nefilmového světa.“* přibližuje další rozměr jihlavského festivalového programu Petr Lukeš, ředitel programového oddělení festivalu Ji.hlava. Mezinárodní festival animovaného filmu Anifilm například provozuje ANIONT – Animation Online Theatre – internetový portál kde je možné shlédnout krátké studentské a animované snímky vybrané dramaturgy festivalu. *„ANIONT se pomalu stává důležitou*

evropskou platformou pro krátkometrážní animaci.”, říká Tomáš Rychecký, ředitel festivalu Anifilm.

Dosah dílčího programu **Kultura** v rámci Kreativní Evropy na publikum není tak výrazný jako v případě oblasti audiovizu už z důvodu nižšího rozpočtu programu. Spíše než na velikost a pestrost kulturní nabídky je program Kultura zaměřen na posilování spolupráce mezi kulturními organizacemi a šíření evropské kulturní rozmanitosti.

To, co je na programu **Kultura** mimořádně zajímavé, jsou témata, která se prosazují prostřednictvím priorit programu. Jejich dopad jde totiž za rámec samotného programu a mají význam pro každodenní práci kulturních subjektů bez ohledu na to, zda se zapojí a získají podporu ze samotného programu.

Jedná se zejména o téma práce s publikem (audience development), které je jedním z hlavních priorit programu. Péče o publikum a jeho rozvoj se tak stává součástí dlouhodobých koncepcí kulturních organizací a i v ČR existuje již řada inspirativních příkladů bez ohledu na to, zda kulturní organizace usilují o získání podpory ze strany EU. Můžeme zmínit např. Moravskou galerii v Brně, Centrum současného umění DOX, brněnské divadlo Feste, Knihovnu Třinec či Sladovnu Písek. Dalším aktuálním tématem je propojování oblasti kulturního dědictví a současného umění. Na podporu aktivit, které kombinují tyto dvě oblasti vydala Evropská komise v rámci Evropského roku kulturního dědictví speciální výzvu. Podpořeny budou ty projekty, které prostřednictvím současného umění interpretují naši minulost či čerpají z kulturních tradic.

Program **Kultura** podporuje rovněž využívání nových technologií při tvorbě, prezentaci a distribuci umění a kultury. Digitalizace umožňuje zapojit mnohem větší publikum a zároveň zvýšit atraktivitu umění. I v Česku se již můžeme setkat se zajímavými projekty propojující technické a umělecké obory. Patří mezi ně např. speciální projekce s přímým zapojením dětí do představení Děti Lví Srdce (Sladovna, Písek), mezioborové projekty Institutu intermedií založeného ČVUT a AMU, výstava Smíchov City v prostorách CAMPU (IPR).

Kontakty

Kancelář Kreativní Evropa: www.kreativnievropa.cz

Mediální servis:

Gabriela Zajícová

tel.: 776 757 546

e-mail: gabrielazajicova@seznam.cz